

OUDERS, LEERKRACHT EN LEERLING WERKEN SAMEN IN DE IMPULSKLAS

Al in schooljaar 2016/2017 zijn we op initiatief SWV Onderwijscollectief VoornePutten gestart met de Impulsklas. Hier komen wekelijks kinderen van verschillende basisscholen met hun vader of moeder één dagdeel naartoe gedurende een periode. IB'ers bespreken met leerkrachten welke kinderen in aanmerking komen en melden deze aan. De groep wordt begeleid door een kindbegeleider (een professional vanuit zorg) en een ouderbegeleider (een professional vanuit het onderwijs). De leerlingen werken aan gedragsdoelen die zij zelf opstellen en ontdekken wat ondersteunend is bij hun doel: wat werkt en wat niet? Zo leren ze zichzelf beter kennen en hun hulpbronnen te herkennen én in te zetten. Inmiddels draaien er 5 groepen in dit SWV: één jonge kind-groep, twee middenbouwgroepen en twee bovenbouwgroepen.

Van problemen naar kansen en doelen

In de Impulsklas spreken wij als kindbegeleiders niet over 'problemen' maar over 'doelen'. Bij de start van een traject wordt er een persoonlijk gedragsdoel opgesteld. Daarbij vertalen we het 'probleem' direct naar een aan te leren vaardigheid. Vervolgens wordt dit doel geoefend, terwijl de leerling eigen schoolwerk maakt. Tijdens de ochtenden zijn we bezig met het herkennen van leerlingeigenschappen. Een eigenschap kan soms lastig zijn, maar heeft ook altijd positieve kanten. Een leerling die moeilijk stil kan zitten, leert enerzijds dat hij daarin kan groeien door een doel te stellen en dit te oefenen. Anderzijds leert hij dat deze eigenschap er mag zijn: hij is energiek en motorisch heel sterk! Wat je aandacht geeft, groeit.

Scoren!

Die doelen laten we zo veel mogelijk uit de leerlingen zelf komen. Ouders en leerkracht denken mee en vertellen wat naar hun idee een waardevol doel

“Na twee impulsochtenden zagen we al een heel grote omslag. Het zelfvertrouwen van onze zoon werd enorm opgekrikt. De doelen die met hem worden opgesteld, zijn goed toe te passen op school en thuis. Mijn zoon heeft nu bagage in zijn rugzak waar hij altijd op kan terugrijpen. Als ouders krijg je tips en tools waar je echt wat mee kunt.”

- Annette den Boer, ouder -

zou kunnen zijn. De IB'er sluit ook zoveel mogelijk aan, omdat deze de ontwikkeling van het kind voor langere tijd volgt. Samen stellen we een doel op dat niet al te ingewikkeld, concreet, meetbaar en snel haalbaar is. We kijken naar wat een leerling nu wél kan en vertrekken vanuit dat uitgangspunt. Op naar de eerste succeservaring! Zo werken ze aan 3 tot 4 doelen tijdens de Impulsklas. Denk aan:

- Als ik merk dat mijn gevoel verandert, laat ik dat zien met mijn emotiethermometer.
- Als de juf instructie geeft, kom ik voorin de klas op het bankje zitten.
- Ik werk 5 minuten op mijn plek, loop 1 minuut een rondje, ga op tijd zitten en werk weer door. Ik gebruik hierbij mijn timetimer.

Dit oefenen ze vooral in hun eigen klas, want daar zijn ze de overige 4 dagen per week. Iedere dag bespreekt de leerling zijn doel met zijn eigen leerkracht. Wat heeft hij vandaag gescoord? Dat varieert tussen een 1: "Ik probeer het, maar het is nog lastig" en een 4: "Het lukt mij!" Tijdens de Impulsklas bespreken de leerlingen in verschillende werkvormen hun scores met ons, met elkaar, hun eigen ouder en de andere ouders. Daarnaast helpen en adviseren de deelnemers elkaar. Zo spelen we bijvoorbeeld met kinderen en ouders een situatie na waarin het nog niet goed gaat, en bespreken we samen met kinderen en andere ouders wat je zou kunnen doen.

Gouden driehoek

Leerlingen ervaren dat hun ouders, leerkracht en IB'er samenwerken om hen zo goed mogelijk te helpen. Wij geven er nog een extra dimensie aan door de hele groep bij het proces te betrekken. Bijvoorbeeld door klasgenoten in te zetten als supporters. Ook helpen we de kinderen om hen in de groep te laten vertellen over hun doel. Die openheid is niet alleen waardevol voor het kind, maar ook voor de groepsdynamiek.

In de Impulsklas laten we de leerlingen en ouders zoveel mogelijk delen. Zo ervaren ze: "Hé, ik ben niet de enige die iets moeilijk vindt!" Ook voor ouders is dat een fijne ervaring. De ouderbegeleider heeft dan ook elke bijeenkomst een moment met alleen de ouders, zodat er vrijuit kan worden gesproken. Zo komt er steeds meer openheid, wordt er veel verteld en uiteindelijk gaan kinderen en ouders elkaar ook onderling ondersteunen.

Groeimindset

Er is aandacht voor kwaliteiten: hoe kunnen leerlingen deze inzetten om zichzelf, maar ook de anderen te helpen? De leerlingen leren tevens dat het maken van fouten erbij hoort als je aan het leren bent. En wat nu, als het doel even niet lukt? We spreken met de leerkracht af, hoe zij de leerling kan helpen als deze zijn doel even vergeet. Hij wordt dus niet ergens op aangesproken, maar juist geholpen door zijn leerkracht. De leerling kan aangeven op welke wijze hij dat prettig vindt. Als leerlingen in een groeimindset komen, staan ze open voor hulp en hulpmiddelen. Ze geloven weer dat ze kunnen groeien! Tijdens het maken van hun eigen schoolwerk, onderzoeken we wat helpend kan zijn bij hun doel. Er kan van alles worden uitgetest: rustig plekje, timetimer, emotiethermometer, zelfgemaakte stappenplannen, enz. Ze ervaren wat helpend is en wat ze wel of niet prettig vinden en worden hierin geadviseerd door de Impulsbegeleider en hun ouder. De leerlingen passen dit toe in hun eigen klas. Tussen het schoolwerk door bieden we activiteiten aan die passend zijn bij wat er in de groep speelt. Denk bijvoorbeeld aan Rots & Water-activiteiten. Ook dan ontdekken de leerlingen wat voor hen

helpend is. Doordat ouders alles mee ervaren in de Impulsklas en ontdekkingen meteen met de leerkrachten worden gedeeld, blijft het goed hangen.

'Impulsklasvoorziening'

Zo zien we alweer 5 jaar leerlingen en hun ouders groeien. Ook heeft een extern bureau onderzoek gedaan naar de opbrengsten van de Impulsklas. Resultaten zijn o.a. dat het welbevinden van de kinderen flink verbeterd is, er minder conflicten zijn met de leerkracht, er minder afhankelijkheid van het kind naar de leerkracht is en tegelijk juist meer nabijheid. Ook in de schoolresultaten (rekenen, lezen en spelling) zijn er significante verschillen gemeten tussen de resultaten vóór en ná de Impulsklas. De Impulsklas vindt 12 keer plaats met tussendoor gesprekken met de leerling, leerkracht en ouders om de ontwikkeling te bespreken. Na afloop hebben we weer zo'n gesprek. De IB'er sluit ook aan. We kijken of er nog ondersteuning nodig is, en zo ja, in welke vorm. We zijn dan dus niet ineens uit het zicht, maar blijven betrokken. Het kan ook gebeuren dat een leerling na 2 jaar op verzoek van de ouder of IB'er toch weer even begeleid wordt door de impulsklasbegeleider. Zoals één van de onderzoekers het treffend noemde: de Impulsklas is gegroeid tot een 'Impulsklasvoorziening'! We zijn hierbij ontzettend blij met de samenwerking met de IB'ers, want zij zijn degenen die de ontwikkeling van een kind voor langere tijd volgen en het beste kunnen inschatten wanneer de kindbegeleiders weer even nodig zijn. Door dit vroegtijdig te laten weten, voorkomen we met elkaar dat een leerling weer terugvalt in oude gedragspatronen! Daarnaast kan de IB'er meer professionals inschakelen als er ook nog andere ondersteuning nodig is. Doordat ouders en leerkracht intensief betrokken zijn geweest bij de Impulsklas, staan de neuzen al dezelfde kant op en kan er dan snel worden geschakeld. ■

Gaby van Keulen-de Boer coördineert de Impulsklas en is kindbegeleider in twee groepen binnen het SWV Onderwijscollectief VPR. De Impulsklas is ontwikkeld door Organisatieadviesbureau Impuls.

Interesse in het opzetten van een Impulsklas?

Meer lezen?

www.impulsorganisatieadvies.nl

Tips

- Praat minder over 'problemen' en zoveel mogelijk over vaardigheden die kinderen oefenen.
- Voer regelmatig gesprekken met ouder, leerkracht en (evt. deels met) de leerling, om de gouden driehoek te versterken.
- Geef leerlingen de mogelijkheid om een vaardigheid te oefenen en laat hen hulpmiddelen uitproberen. Werkt iets? Doe er dan meer van!
- Laat leerlingen ervaren dat de eigenschappen die ze als negatief ervaren, ook positieve kanten hebben.
- Bespreek samen hoe de leerling geholpen kan worden als hij afspraken vergeet.

Samenvatting

In de Impulsklas wordt oplossingsgericht gewerkt. Kinderen werken aan persoonlijke gedragsdoelen. De gouden driehoek wordt versterkt. Dat het kind met een ouder aanwezig is en dat deze ouder tevens wordt begeleid, draagt daar veel aan bij. De ontwikkeling vindt daardoor ook thuis plaats. Ook zijn de Impulsklasbegeleiders in de eigen klas van het kind aanwezig om het geleerde te vertalen naar die praktijk. Doordat er in de Impulsklas veel openheid wordt gecreëerd, leren kinderen en ouders van elkaar: iedereen mag er zijn met zijn eigen doelen en talenten!